

Uchwała z dnia 25 lipca 2003 r.

III PZP 6/03

Przewodniczący SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Roman Kuczyński, Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 25 lipca 2003 r., z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Wiśniewskiego, sprawy z powództwa Marii K., Marity K., Ewy S.-C., Beaty D. przeciwko Gminie Miasta G., Portowemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Spółce z o.o. w G. o dodatkowe wynagrodzenie roczne, zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni postanowieniem z dnia 25 marca 2003 r. [...]

„Czy przepis art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91 poz. 408 ze zm.) stanowi lex specialis w stosunku do przepisu art. 23¹ Kodeksu pracy w zakresie odpowiedzialności za zobowiązania likwidowanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, a w konsekwencji czy uchwała organu założycielskiego o przejęciu zobowiązań i należności likwidowanego SP ZOZ-u wydana na podstawie legitymacji zawartej w art. 60 ust. 4 bop. cit. Ustawy wyłącza odpowiedzialność Niepublicznego ZOZ-u za zobowiązania SP ZOZ-u wobec pracowników przejętych w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy ?”

p o d j ą ł uchwałę:

1. Przepis art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) ma bezpośrednie zastosowanie w przypadkach całkowitej likwidacji samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, a zatem nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 23¹ KP.

2. Właściwy organ samorządu terytorialnego przejmuje odpowiedzialność za zobowiązania i należności wynikające ze stosunków pracy realizowanych w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej (art. 60 ust. 6

ustawy o zakładach opieki zdrowotnej) także wówczas, gdy wynika to z czynności prawnych związanych z przekształceniem tych zakładów w niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i nie podważa pracowniczych gwarancji określonych w art. 23¹ KP.

U z a s a d n i e

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało w następującym stanie faktycznym sprawy. Powódki: Maria K., Marita K., Ewa S.-C. i Beata D. domagały się zasądzenia od Gminy Miasta G. dodatkowego wynagrodzenia rocznego za lata 1999-2000 oraz za okres od dnia 1 stycznia do dnia 28 lutego 2001 r., wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2002 r. W uzasadnieniu swoich roszczeń powódki podały, iż były pracownikami Portowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w G., działającego w formie jednostki budżetowej. Z dniem 1 stycznia 1999 r. nastąpiło przekształcenie ich zakładu pracy w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, który nie wypowiedział im umów o pracę. Nie utraciły one zatem uprawnień do dochodzonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego, które przysługiwało im w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi (Dz.U. Nr 32, poz. 141 ze zm.), a następnie przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz.U. Nr 60, poz. 1080). W ocenie powódek zachowały one prawo do tego świadczenia za lata 1999 i 2000 oraz za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2001 r., kiedy to Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej został zlikwidowany. W ocenie powódek, legitymacja bierna pozwanej Gminy Miasta G. wynikała z uregulowania zawartego w art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, który stanowił, iż zobowiązania i należności samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej stają się po jego likwidacji zobowiązaniami właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

W odpowiedzi na pozew Gmina Miasta G. wniosła o oddalenie powództwa, wskazując, iż z dniem 1 marca 2001 r. Portowy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej został przekształcony w Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółkę z o.o. w G., która „w znaczeniu przedmiotowym art. 23¹ k.p.” przejęła mienie i

pracowników, a przeto obarcza ją odpowiedzialność za zobowiązania powstałe u poprzednika prawnego. W odpowiedzi na to stanowisko, powódki utrzymywały, iż następstwo prawne pozwanej Gminy wynika z przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, a ponadto z umowy z dnia 27 sierpnia 2001 r. zawartej pomiędzy Gminą Miasta G. a Portowym Zakładem Opieki Zdrowotnej Spółką z o.o. z siedzibą w G., na mocy której doszło do sprzedaży części przedsiębiorstwa. Z umowy tej wynikało, że za zobowiązania, „których w trakcie likwidacji nie można było zaspokoić i należności SP ZOZ po jego likwidacji staną się zobowiązaniami i należnościami Gminy Miasta G.”. Tymczasem pozwana Gmina utrzymywała, iż art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej nie miał w sprawie zastosowania, gdyż zobowiązania stanowiące podstawę żądań powódek w dacie likwidacji SP ZOZ, stały się zobowiązaniami nowego pracodawcy z dniem 1 marca 2001 r. na podstawie art. 23¹ § 1 KP. Natomiast powódki twierdziły, że ten nowy pracodawca - Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o.o. w G. - nie przejął całego majątku byłego SP ZOZ, „gdyż nie nabył prawa własności nieruchomości, którą to nieruchomość jedynie wdzierzał”.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2002 ., na wniosek pozwanej Gminy, Sąd Pracy wezwał do udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółkę z o.o. z siedzibą w G., która poparła stanowisko powódek co do odpowiedzialności za dochodzone roszczenia pozwanej Gminy Miasta G.

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2002 r. Sąd Pracy uwzględnił żądania powódek, zasądzając na ich rzecz dodatkowe wynagrodzenia roczne za lata 1999-2000 od pozwanej Gminy Miasta G., natomiast w pozostałej części od pozwanego Portowego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółki z o.o. w G. Sąd ten uznał, iż - pomimo zmian organizacyjnych po stronie pracodawcy - powódki zachowały prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, które stało się treścią ich indywidualnych stosunków pracy. Należności te za lata 1999 i 2000 stanowiły zobowiązanie Portowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w G., za które „aktualnie ponosi odpowiedzialność pozwana Gmina Miasta G., zaś w odniesieniu do pozostałego okresu - roszczenie winno być zaspokojone przez pozwaną spółkę”. W ocenie Sądu Pracy, pomimo przejścia w całości zakładu pracy przez pozwaną spółkę w trybie art. 23¹ KP, odpowiedzialność pozwanej Gminy Miasta G. wynikała z art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, który stanowi, iż zobowiązania i należności samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej po jego likwidacji stają się zobowiązaniami i należnościami właściwej jednost-

ki samorządu terytorialnego. Sąd ten uznał, że w przyjętym przez Gminę Miasta G. programie tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej - Gmina ta „wskazała siebie jako podmiot, który przejmuje prawa i obowiązki likwidowanego SP ZOZ i jednocześnie ograniczyła zakres odpowiedzialności powstałego NP ZOZ”. Decyzje w tym zakresie zostały podjęte przed dniem 1 marca 2001 r. przejścia przez pozwaną spółkę zadań, majątku i pracowników Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej. W konsekwencji pozwany Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o.o. w G. nie może ponosić odpowiedzialności za zobowiązania, „które nie stały się jego zobowiązaniami z uwagi na określony decyzją organu założycielskiego zakres praw i zobowiązań, jakie w dacie przejścia ciążyły na przejmowanym zakładzie pracy”. Taka odpowiedzialność pozwanej spółki dotyczy jedynie dochodzonych należności za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2001 r., gdyż prawo do wynagrodzenia rocznego za 2001 r. powódki nabyły dopiero 31 grudnia 2001 r., a zatem zobowiązanie to „nigdy nie było zobowiązaniem SP ZOZ, a co za tym idzie nie mogło obciążać pozwanej Gminy Miasta G.”.

Wyrok Sądu Pracy zaskarżyli obaj pozwani. Gmina Miasta G. zarzuciła naruszenie art. 23¹ KP i art. 60 ust. 6 ustawy z zakładach opieki zdrowotnej, wskazując na przekształcenie z dniem 1 marca 2001 r. SP ZOZ w niepubliczną spółkę z o.o., która przejęła mienie i pracowników swojego poprzednika prawnego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z art. 23¹ KP, który nadto jest przepisem szczególnym wobec art. 60 ustawy z zakładach opieki zdrowotnej. Oznacza to, że pozwana Gmina nie odpowiada za zobowiązania, które z mocy prawa (art. 23¹ KP) przeszły na nowego pracodawcę. Odpowiedzialność gminy obejmuje tylko takie zobowiązania, które z mocy prawa nie przeszły na inny podmiot. Natomiast Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o.o. w G. zarzucił Sądowi Pracy naruszenie art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, utrzymując, iż stanowi on podstawę wyłącznej odpowiedzialności pozwanej Gminy Miasta G. także za roszczenia powódek dotyczące dochodzonego świadczenia za styczeń i luty 2001 r.

Taki przebieg sprawy wymagał - w ocenie Sądu Okręgowego - wyjaśnienia wątpliwości dotyczących relacji art. 23¹ KP do art. 60 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa o zakładach opieki zdrowotnej). W ocenie tego Sądu, nie budzi wątpliwości zachowanie przez powódki uprawnień do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za okresy objęte żądaniem pozwu, skoro poprzednio były one z dniem 1

stycznia 1999 r. przejęte Portowy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w G. w trybie art. 23¹ KP, który nie dokonał wypowiedzenia zmieniającego w zakresie tego uprawnienia. Nie nasuwają wątpliwości także ustalenia Sądu Pracy, że z dniem 1 marca 2001 r. ten zakład pracy został przejęty w całości przez pozwanego Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółkę z o.o. w G. W sekwencji takich przekształceń organizacyjnych po stronie pracodawcy, kwestia odpowiedzialności za zobowiązania wynikające ze stosunków pracy, powstałe przed dokonaniem przejścia zakładu pracy w całości na nowego pracodawcę, jest jednoznacznie uregulowana w art. 23¹ KP, który obarcza odpowiedzialnością zawsze kolejnego (nowego) pracodawcę, niezależnie od woli stron umów cywilnoprawnych oraz stron stosunku pracy. Powyższe „musiałoby prowadzić do jednoznacznego wniosku, że w przedmiotowej sprawie za powstałe przed dniem 1 marca 2001 r. zobowiązania ze stosunków pracy odpowiedzialność ponosi niepubliczny zoz, jakim jest pozwany ad. 2 Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i ku temu stanowisku skłania się skład orzekający w niniejszej sprawie”.

Z drugiej strony - w ocenie Sądu Okręgowego przedstawiającego do rozpoznania zagadnienie prawne - nie można pominąć wątpliwości dotyczących wzajemnych relacji pomiędzy art. 23¹ KP i art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, który zawiera szczegółowe unormowania dotyczące praw i obowiązków organu założycielskiego zakładu opieki zdrowotnej, jakim dla Portowego Samodzielnego Publicznego ZOZ-u była Gmina miasta G. W tym zakresie Sąd Pracy trafnie wskazał, że „pomiędzy publicznym zakładem opieki zdrowotnej i organem, który go tworzył istnieje ścisłe powiązanie wynikające z faktu gospodarowania przez zakład przekazaną w zarząd częścią mienia komunalnego, prawa organu założycielskiego do pozbawienia zakładu opieki zdrowotnej składników przydzielonego lub nabytego mienia, a także istnienia po stronie organu założycielskiego obowiązku pokrycia ujemnego wyniku finansowego ZOZ”. Realizując swoje uprawnienia Rada Miasta G. podjęła uchwałę o zaakceptowaniu programu tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, a także uchwałę z dnia 22 listopada 2002 r. o likwidacji „Samodzielnego Publicznego Portowego ZOZ-u”. W związku z tą ostatnią uchwałą, przepisy ustawy o zakładach opieki zdrowotnej zobowiązywały organ założycielski między innymi do otwarcia i likwidacji, sposobu i trybu zadysponowania składnikami materialnymi i niematerialnymi oraz wskazania podmiotu, który przejmie prawa i obowiązki likwidowanego zakładu. Wykonując te powinności pozwana Gmina Miasta G. wskazała

podmiot, który przejął prawa i obowiązki likwidowanego SP ZOZ, „stanowiąc w programie tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, iż tworzony niepubliczny zakład (spółka) nie przejmuje zobowiązań i należności likwidowanego SP ZOZ, a zobowiązania te i należności stają się zobowiązaniami i należnościami Gminy”. Zawierająca taki program uchwała miała przy tym „oparcie w przepisie art. 60 ust. 4b i 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, co mogłoby uzasadniać koncepcję Sądu pierwszej instancji, iż „regulacja ta stanowi *lex specialis* w stosunku do norm zawartych w Kodeksie pracy”. W konsekwencji prawidłowe byłoby stanowisko, iż pozwana Gmina Miasta G. przejęła odpowiedzialność za zobowiązania w zakresie dochodzonych roszczeń z tytułu dodatkowych rocznych wynagrodzeń powódek powstałe przed datą przejścia ich zakładu pracy na nowego pracodawcę, „a co za tym idzie z mocy upoważnienia ustawowego (art. 60 ust. 6 Ustawy) ograniczony zostałby zakres odpowiedzialności powstałego NP ZOZ”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawione do rozpoznania zagadnienie prawne zostało sformułowane w sposób nie do końca precyzyjny i mało identyfikowalny (zwłaszcza w drugiej jego części), oraz w oderwaniu od rozeznania pełnego stanu faktycznego i prawnego rozpoznawanej sprawy. Pomimo to Sąd Najwyższy uznał za celowe podjęcie uchwały ze względu na istotne praktyczne znaczenie spraw ujętych w treści zagadnienia prawnego, dostosowując odpowiedź do okoliczności faktycznych i prawnych ważnych z punktu widzenia prawidłowego osądu rozpatrywanej sprawy.

W istocie rzeczy zagadnienie prawne stawia dwie kwestie, wstępną - zawierającą się w pytaniu, czy art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 23¹ KP, i drugą - „czy uchwała organu założycielskiego o przejęciu zobowiązań i należności likwidowanego SP ZOZ-u wydana na podstawie delegacji zawartej w art. 60 ust. 4 bop. cit. Ustawy wyłącza odpowiedzialność Niepublicznego ZOZ-u za zobowiązania SP ZOZ-u wobec pracowników przejętych w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy”.

Wątpliwości w pierwszej kwestii dotyczą rozważenia koncepcji dopuszczalności wyłączenia lub co najmniej zastąpienia reguł prawnych normujących skutki prawne przejścia w całości zakładu pracy na nowego pracodawcę (art. 23¹ KP) - przez inną ustawową regulację normatywną zawartą w art. 60 ust. 6 ustawy o zakła-

dach opieki zdrowotnej. Ten ostatni przepis stanowi, że zobowiązania i należności samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej po jego likwidacji stają się zobowiązaniami i należnościami Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Nie może być wątpliwości, że taka ustawowa regulacja ma samodzielną i autonomiczną wartość normatywną, między innymi dla pracowników samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, w przypadkach całkowitej (fizycznej i prawnej) likwidacji podmiotów (pracodawców) o takim statusie prawnym. W takich przypadkach nie występuje sukcesja prawna (częściowa ani całkowita) po stronie pracodawcy w rozumieniu art. 23¹ KP, przeto zobowiązania i należności ze stosunku pracy powstałe przed likwidacją pracodawcy, które nie zostaną zaspokojone w postępowaniu likwidacyjnym, stają się - na zasadzie art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej - zobowiązaniami i należnościami właściwej jednostki samorządu terytorialnego (organu założycielskiego zlikwidowanego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej). Powyższe oznacza, że tylko w razie całkowitej likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej omawiany przepis stanowi jedyną (wyłącznie) podstawę dochodzenia niezaspokojonych w postępowaniu likwidacyjnym roszczeń pracowniczych. W tego rodzaju przypadkach nie występuje bowiem w ogóle możliwość rozważania relacji art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej do art. 23¹ KP, który nie jest stosowany w przypadkach całkowitej likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej prowadzącej do utraty bytu faktycznego i prawnego (bez następstwa prawnego) przez takiego pracodawcę.

Inaczej należy spojrzeć na przypadki realizacji programów polegających na tworzeniu niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w oparciu o składniki majątkowe i pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w których „likwidacja” samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej polegała na ich zastąpieniu przez niepubliczne jednostki medyczne, które korzystały „ze składników majątkowych i pracowników” dotychczasowych publicznych zakładów opieki zdrowotnej. W przedmiotowej sprawie proces taki był realizowany w granicach uchwały Rady Miasta Gminy z dnia 23 sierpnia 2000 r. w sprawie przyjęcia programu tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w służbie zdrowia na terenie Gminy G. W załączniku nr 1 do tej uchwały przewidziano jednak nie tyle likwidację wszystkich samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego, dla których Gmina G. była organem założycielskim, ale ich przekształcenie w niepu-

bliczne jednostki służby zdrowia, działające w formach spółek z ograniczoną odpowiedzialnością „na bazie składników majątkowych będących w ewidencji SPZOZ z dnia zamknięcia ich likwidacji oraz w oparciu o skład osobowy załóg SPZOZ”. W programie tym przewidziano między innymi, iż „pracownicy likwidowanych SPZOZ na zasadach określonych w art. 23 (1) kodeksu pracy staną się pracownikami NPZOZ Spółka z o.o., co gwarantuje zachowanie ciągłości zatrudnienia”, a równocześnie, że „tworzony NPZOZ (spółka) nie przejmuje zobowiązań i należności likwidowanego SPZOZ. Zobowiązania i należności SPZOZ po jego likwidacji stają się zobowiązaniami i należnościami gminy (art. 60 ust. 6 ustawy o ZOZ)”. Wstępnie warto wskazać, iż - wbrew sugestiom Sądu Okręgowego - zawartym w sformułowanym zagadnieniu prawnym (w wersji napisanej drukiem), omawiana uchwała nie była wydana „na podstawie legitymacji zawartej w art. 60 ust. 4bop. cit. Ustawy”. Taki sposób wyartykułowania przepisu (ustawa o zakładach opieki zdrowotnej nie zawiera wskazanej jednostki redakcyjnej: „art. 60 ust. 4bop.”), jak i nazwanie aktu prawnego („op.cit. Ustawy”) są mało czytelne. Nie wiadomo, czy Sądowi Okręgowemu chodziło o art. 60 ust. 4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, który w obowiązującym brzmieniu „organ, który stworzył publiczny zakład opieki zdrowotnej, z uwzględnieniem ust. 2, pokrywa ujemny wynik finansowy ze środków publicznych i może określić formę dalszego finansowania zakładu na zasadach określonych w art. 35c”, nie zawiera „legitymacji” do wydania sygnalizowanej uchwały Rady Miasta G. Uchwała ta - jako jedną z podstaw prawnych wydania tego aktu prawa miejscowego - wskazywała wprost na art. 36 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, stanowiący, iż „tworzenie, przekształcenie i likwidacja publicznego zakładu opieki zdrowotnej następuje w drodze rozporządzenia właściwego organu administracji rządowej albo w drodze uchwały właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego, chyba że przepisy ustawy lub przepisy odrębne stanowią inaczej, uwzględniając w szczególności sprawy wskazane w art. 38 i 43 ustawy”. Bardziej prawdopodobne, że Sąd Okręgowy miał na myśli art. 60 ust. 4b ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (tak jest w wersji pisanej „ręcznie”), stanowiący, iż „uchwała organu, który stworzył zakład opieki zdrowotnej, o likwidacji winna zawierać - między innymi - wskazanie podmiotu, który przejmie prawa i obowiązki likwidowanego zakładu, oraz określenie zakresu tych praw i zobowiązań” (pkt 4 tego przepisu), tyle że także ten przepis trudno uznać za „legitymację” postawionej przez Sąd Okręgowy sugestii w drugiej części zagadnienia prawnego, jakoby uchwała organu założycielskiego mogła wyłączyć

„odpowiedzialność Niepublicznego ZOZ-u za zobowiązania SP ZOZ-u wobec pracowników przejętych w trybie art. 23¹ Kodeksu pracy”.

Ponadto uchwała Rady Miasta G. z dnia 23 sierpnia 2000 r. w sprawie przyjęcia programu tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w służbie zdrowia na terenie Gminy G. wytyczała jedynie ogólne kierunki programu tworzenia niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, ujmując możliwe relacje prawne podmiotu założycielskiego publicznych zakładów opieki zdrowotnej w stosunku do niepublicznych jednostek medycznych, które miały powstać wskutek przekształcenia dotychczasowych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, działające w formach organizacyjnych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Takie treści tej uchwały nie pozwalały kwalifikować jej w kategoriach źródeł prawa pracy wymienionych w art. 9 KP, zwłaszcza że pochodziła ona od podmiotu nie mającego statusu strony stosunków pracy w służbie zdrowia na terenie Gminy G. ani nie określała praw i obowiązków pracowników i pracodawców. Ponadto założone w tym programie ograniczenie normatywnego oddziaływania art. 23¹ KP jedynie do gwarancji „zachowania ciągłości zatrudnienia” przejętych pracowników było nieważne już dlatego, że akt prawa miejscowego wydany przez podmiot nie będący stroną stosunku pracy (uchwała rady miasta) na ogół nie daje się zakwalifikować jako jedno ze źródeł prawa pracy w rozumieniu art. 9 KP. Gdyby wyjątkowo było inaczej (organ samorządu terytorialnego miał status strony stosunków pracy realizowanych w służbie zdrowia), to taki akt nie mógłby naruszać (podważać) bezwzględnie obowiązujących ustawowych regulacji prawa pracy i zmierzać do ograniczenia pracowniczych gwarancji wynikających z art. 23¹ KP. W obszarze prawa pracy - postanowienia takiej uchwały mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy byłyby z mocy prawa nieważne (art. 18 § 2 KP), zamiast nich stosowałby się pełen zakres normatywnego oddziaływania art. 23¹ KP. Potwierdza to koncepcję Sądu Okręgowego, że w przedmiotowej sprawie za zobowiązania ze stosunku pracy powstałe przed dniem 1 marca 2001 r., tj. w czasie zatrudnienia powódek w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej-Portowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w G., odpowiedzialność przejął - na zasadach określonych w art. 23¹ KP - jego następca prawny, tj. strona pozwana - Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o.o. w G. Dotyczy to także dochodzonych należności za okres od 1 stycznia do 28 lutego 2001 r., obciążających istniejącego do tej daty poprzedniego pracodawcę powódek - Samodzielny Publiczny

Zakład Opieki Zdrowotnej-Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej w G., za który - na podstawie art. 23¹ KP - odpowiada pozwany Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o.o. w G.

Powyższe rozważania prowadziły do wniosku, że art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej jest bezpośrednio stosowany w przypadkach całkowitej likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej i nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 23¹ KP. Poza tym powinno być oczywiste, że akt prawa miejscowego, który - nie określa konkretnych praw i obowiązków pracowników i pracodawców oraz pochodzi od organu samorządu terytorialnego nie mającego statusu prawnego strony konkretnych stosunków pracy - nie może wyłączać ani ograniczać pracowniczych gwarancji prawnych określonych w art. 23¹ KP.

Inna ocena prawna programu przekształcania publicznych zakładów opieki zdrowotnej w niepubliczne jednostki lecznicze na terenie Gminy G., który zakładał, że powstałe w ten sposób niepubliczne jednostki służby zdrowia nie przejmują zobowiązań i należności „likwidowanego SPZOZ”, które „po jego likwidacji staną się zobowiązaniami i należnościami gminy (art. 60 ust. 6 ustawy o ZOZ)” - wymagała wstępnej sygnalizacji, że program ten zawierał jedynie ogólne (ramowe) zapisy dotyczące szczególnej postaci procesu „likwidacji” rozumianego jako „przekształcenie samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej” w niepubliczne jednostki służby zdrowia. Tego rodzaju „postępowanie likwidacyjne” otworzyć mogła „odrębna uchwała Rady Miasta o likwidacji Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej (SPZOZ)”, w której istotne znaczenie miały dalsze okoliczności, takie jak: „ustalenie (inventaryzacja) składników majątku SPZOZ i ich wartości; ustalenie stanu zobowiązań i ich spłata; określenie składników majątku, jakie będą do dyspozycji gminy. Czynności likwidacyjne prowadzić będzie dyrektor SPZOZ w ścisłej współpracy z organem założycielskim”.

Tymczasem w przedstawionych przez Sąd Okręgowy ustaleniach faktycznych zabrakło wskazania jaką formę i zakres przyjęły „działania likwidacyjne” podjęte przez Gminę Miasta G. w stosunku do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej-Portowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w G. Sąd Okręgowy podniósł, że publiczny zakład opieki zdrowotnej został z dniem 1 marca 2001 r. przejęty w trybie art. 23¹ KP przez stronę pozwaną - Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółkę z o.o. w G. oraz zasygnalizował reakcję powódek na odpowiedź na pozew Gminy Miasta G., które wskazywały, iż pomiędzy Gminą Miasta G. a Portowym Zakładem Opieki

Zdrowotnej Spółką z o.o. w G. została zawarta umowa z dnia 27 kwietnia 2001 r., na mocy której „doszło do sprzedaży części przedsiębiorstwa. Z umowy tej wynika, że zobowiązania, których w trakcie likwidacji nie można było zaspokoić i należności SP ZOZ po jego likwidacji, staną się zobowiązaniami i należnościami Gminy Miasta G.”. Równocześnie podjęta przez Radę Miasta G. inna uchwała z dnia 22 listopada 2000 r. o likwidacji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Portowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w G., która została wydana między innymi z odwołaniem się do art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej oraz do realizacji wyżej omówionego programu tworzenia niepublicznych zakładów służby zdrowia na terenie Gminy G., ograniczała się wyłącznie do likwidacji z dniem 28 lutego 2001 r. tego publicznego zespołu opieki zdrowotnej oraz przyrzeczenia jego pacjentom dalszego świadczenia usług medycznych przez nowotworzony Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej Spółkę z o.o. w G. - niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy nie jest zatem możliwe bez rozważenia wszystkich tych aktów, a także postanowień notarialnej umowy sprzedaży z dnia 27 kwietnia 2001 r. „części przedsiębiorstwa - zespołu składników majątkowych i niemajątkowych w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego, zorganizowaną jako samodzielnie sporządzający bilans: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w G. - Spółce Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej w G. - Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.”. Wymaga to potrzeby szczegółowego rozważenia charakteru prawnego postanowień tej umowy transferowej dotyczących uprawnień pracowników „zlikwidowanego” publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W szczególności konieczna jest analiza i wykładnia treści: § 4 ust. 1, który przewidywał, że „spółka przejmuje wszystkich pracowników zatrudnionych w SP ZOZ Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w G. na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy; § 4 ust. 2, że „gmina Miasta G. pokryje świadczenia finansowe należne pracownikom, którzy zgodnie z art. 23¹ § 5 Kodeksu pracy odmówią przejścia do Spółki”; oraz § 7 ust. 2 tej umowy, który stanowił, że „zobowiązania, których w trakcie likwidacji nie można było zaspokoić i należności SP ZOZ Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w G. po jego likwidacji stają się zobowiązaniami i należnościami Gminy Miasta G.”. Te postanowienia dotyczą kwestii prawa pracy, a przeto mogą i powinny być przedmiotem oceny w przedmiotowym postępowaniu w zakresie, w jakim mogły wpływać na prawa pracowników likwidowanego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, pod warunkiem przesądzenia, że odpowiednie postanowienia są bardziej

korzystne dla pracowników niż powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy. Warto też zbadać, czy odpowiednich postanowień regulujących sytuację prawną „przejmowanych” pracowników nie zawierała umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w ramach której działa niepubliczny Portowy Zakład Opieki Zdrowotnej w G. - Spółkę z o.o. z siedzibą w G. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1997 r., I PKN 201/97, OSNAPiUS 1998 nr 10, poz. 296).

W tym zakresie zagadnienie prawne zostało sformułowane w oderwaniu od niezbędnych ustaleń faktycznych, których Sąd Najwyższy nie może ostatecznie dowieść w postępowaniu mającym na celu rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia prawnego. W tej sytuacji Sąd Najwyższy ogranicza się do ogólnych sygnalizacji, że art. 23¹ § 1 KP ma podstawowe znaczenie prawne w zakresie nienaruszalności stosunków pracy przejmowanych pracowników, co nie wyklucza komplementarnych lub dodatkowych gwarancji nienaruszalności ich warunków pracy lub płacy w przypadkach sukcesji prawnej po stronie pracodawcy. Wyłączenie lub ograniczenie unormowań zawartych w art. 23¹ KP mogłoby mieć miejsce tylko na zasadzie wyraźnej derogacji lub modyfikacji przez późniejszy przepis rangi ustawowej (zaliczany do domeny prawa pracy), który zawierałby regulacje korzystne dla pracowników ze względu na podstawową zasadę prawa pracy równości prawa z tytułu jednakowego wypełniania takich samych obowiązków (art. 11² KP), zasadę niedyskryminacji pracowników (art. 11³ KP), a także obowiązek przestrzegania standardów europejskiego prawa wspólnotowego dotyczących ochrony pracowników w razie podmiotowej sukcesji po stronie pracodawcy, co najmniej w zakresie określonym przez art. 23¹ KP. Bezwzględnie obowiązujący charakter prawny reguł zawartych w art. 23¹ KP pozwalałby zatem na akceptację stanowiska, że - po „likwidacji” samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej - również właściwy organ samorządu terytorialnego został obciążony - na podstawie art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej - odpowiedzialnością za zobowiązania i należności wynikające ze stosunków pracy realizowanych w tych „zlikwidowanych” zakładach pracy, co stanowi dodatkową gwarancję zaspokojenia wiarygodności pracowniczych, niezależnie od odpowiedzialności nowego pracodawcy wynikającej z art. 23¹ KP (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2000 r., III ZP 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 13, poz. 501). W tej koncepcji - norma art. 60 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej obciąża właściwy organ samorządu terytorialnego odpowiedzialnością za zobowiązania i należności wynikające ze stosunków pracy realizowanych w samodzielnych publicznych zakładach

opieki zdrowotnej także wówczas, gdy wynika to z czynności prawnych związanych z przekształcaniem tych zakładów w niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej i nie podważa pracowniczych gwarancji określonych w art. 23¹ KP.

=====